Europos Parlamentas
2019-2024

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

2023/2078(INI)

13.9.2023

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Bankų sąjunga. 2023 m. metinė ataskaita
(2023/2078(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Ivars Ijabs

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Bankų sąjunga. 2023 m. metinė ataskaita
(2023/2078(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. liepos 11 d. rezoliuciją „Bankų sąjunga. 2020 m. metinė ataskaita“[1],

– atsižvelgdamas į Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su Parlamento 2023 m. liepos 11 d. rezoliucija „Bankų sąjunga. 2022 m. metinė ataskaita“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 21 d. Europos Centrinio Banko (ECB) priežiūros veiklos metinę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 30 d. paskelbtą Bendros pertvarkymo valdybos (BVP) 2022 m. metinę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 siekiant sukurti Europos indėlių garantijų sistemą (COM(2015)0586),

– atsižvelgdamas į 2018 m. kovo 14 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito administratorių, kredito pirkėjų ir užstato realizavimo (COM(2018)0135),

– atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 7 d. Tarybos pranešimą spaudai „Kova su pinigų plovimu. Taryba susitarė dėl pozicijos dėl griežtesnio taisyklių sąvado“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 27 d. Tarybos pranešimą spaudai „Bankų sektorius. Pasiektas preliminarus susitarimas dėl „Bazelis III“ reformų įgyvendinimo“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. balandžio 18 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 (COM(2023)226),

– atsižvelgdamas į 2023 m. balandžio 18 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiama Direktyva 2014/59/ES (COM(2023)227),

– atsižvelgdamas į 2023 m. balandžio 18 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl indėlių apsaugos taikymo srities, indėlių garantijų sistemų lėšų naudojimo, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir skaidrumo iš dalies

[1] Priimti tekstai, P9_TA(2023)0270.

keičiama Direktyva 2014/49/ES (COM(2023)228),

– atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. penkių pirmininkų ataskaitą „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“,

– atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 16 d. Euro grupės pareiškimą dėl bankų sąjungos ateities,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Komisijos komunikatą dėl neveiksnių paskolų problemos sprendimo po COVID-19 pandemijos (COM(2020)0822),

– atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 28 d. paskelbtus Europos bankininkystės institucijos (EBI) 2023 m. skaidrumo tyrimo rezultatus,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės mėn. ECB dokumentą „Finansinio stabilumo peržiūra“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 12 d. Europos Audito Rūmų ataskaitą „Specialioji ataskaita Nr. 12/2023 dėl ES vykdomos bankų kredito rizikos priežiūros. ECB padidino savo pastangas, tačiau reikia padaryti daugiau siekiant sustiprinti patikinimą, kad kredito rizika yra tinkamai valdoma ir padengta“,

– atsižvelgdamas į ECB priežiūros valdybos pirmininko Andreos Enrios pareiškimus 2023 m. kovo 21 d. ir 2023 m. birželio 28 d. vykusiuose Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto klausymuose,

– atsižvelgdamas į pareiškimus, padarytus per 2023 m. rugsėjo 20 d. Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto viešąjį klausymą, kuriame dalyvavo siūlomas kandidatas eiti ECB priežiūros valdybos pirmininko pareigas,

– atsižvelgdamas į BPV pirmininko Dominique‘o Laboureix pareiškimus 2023 m. kovo 1 d. ir 2023 m. liepos 18 d. vykusiuose Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto klausymuose,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 15 d. BPV du kartus per metus teikiamą ataskaitą Euro grupei,

– atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 20 d. ECB bankų priežiūros institucijos, EBI ir BPV bendrą pareiškimą dėl Šveicarijos valdžios institucijų 2023 m. kovo 19 d. pranešimo,

– atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 27 d. Susitarimo memorandumą, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės bendradarbiavimo finansinių paslaugų reguliavimo srityje sistema,

– atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 7 d. Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pirmininkės ir šešių Parlamento frakcijų (Europos liaudies partijos, Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso, „Renew Europe“, Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso, Europos konservatorių ir reformuotojų ir Kairiųjų) koordinatorių pasirašytą pareiškimą dėl Europos indėlių garantijų sistemos,

– atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl lyčių pusiausvyros skiriant į

ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybes[2],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0000/2023),

A. kadangi bankų sąjungą, kuri šiuo metu apima Bendrą priežiūros mechanizmą ir Bendrą pertvarkymo mechanizmą, reikia papildyti sukuriant Europos indėlių garantijų sistemą (EIGS);

B. kadangi baigus kurti bankų sąjungą padidėtų bankų sektoriaus konkurencingumas ir stabilumas, vartotojų pasirinkimas ir pagerėtų galimybės gauti finansavimą;

C. kadangi ES bankai atlaikė Rusijos agresijos poveikį; kadangi jie yra labai svarbūs įgyvendinant sankcijas Rusijai; kadangi, siekiant išvengti sankcijų apėjimo, reikalingas tolesnis koordinavimas;

D. kadangi, atsižvelgdama į Parlamento raginimus, Komisija pasiūlė krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos reformą;

E. kadangi susiskaidymas ir nepakankamas tarpvalstybinis ES bankų sektoriaus konsolidavimas daro poveikį jo pasauliniam konkurencingumui; kadangi ES ir JAV bankų pelningumo skirtumai padidėjo;

F. kadangi tvirtas bankų sektorius yra labai svarbus užtikrinant ekonomikos augimą, finansuojant mažas ir vidutines įmones (MVĮ) ir startuolius bei pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;

G. kadangi, nepaisant pandemijos ir Rusijos agresijos prieš Ukrainą, neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis 2023 m. pirmąjį ketvirtį šiek tiek sumažėjo;

H. kadangi ES teisės aktų leidėjai derėjosi dėl taisyklių, kuriomis susitarimo „Bazelis III“ standartai būtų įgyvendinami taip, kad būtų išsaugotas bankų konkurencingumas ir atsižvelgiama į ES bankų sektoriaus ypatumus;

I. kadangi tinkamai atsižvelgta į riziką, kylančią dėl palūkanų normų didėjimo;

Bendrosios pastabos

1. smerkia Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir apgailestauja dėl jos poveikio Ukrainos žmonėms, ES ir kitoms šalims; ragina bankus toliau mažinti savo pozicijas energijai imliose įmonėse;

2. primena, kad bankų sektorius atlieka labai svarbų vaidmenį įgyvendinant sankcijas ir stebint, kaip jų laikomasi; ragina Komisiją sukurti ES lygmens duomenų bazę, kad būtų skatinamas bankų veiklos koordinavimas, pašalintos spragos valstybėse narėse įgyvendinant sankcijas ir vertinama, kaip ES bankai jas įgyvendina;

3. ragina institucijas padėti ES bankams, kurie tebeveikia Rusijoje, pasirengti tvarkingam

[2] OL C 23, 2021 1 21, p. 105.

pasitraukimui iš Rusijos rinkos;

4. prašo Komisijos per kitą kadenciją ir toliau laikyti bankų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos užbaigimą pagrindiniais prioritetais; pabrėžia, kad abiem šiais projektais namų ūkiams ir MVĮ suteikiamos platesnės galimybės gauti finansavimą, didinamas finansinis stabilumas, mažinamas ekonomikos nuosmukio poveikis, finansuojamas perėjimas prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos ir išlaisvinamas ES augimo potencialas;

5. įspėja, kad neseniai padidėjusio ES bankų pelningumo nepakanka jų konkurencingumui užtikrinti; pabrėžia, kad susiskaidymas riboja bankų gebėjimą vykdyti strategines investicijas;

6. ragina konsolidavimą ES skatinti šalinant reguliavimo kliūtis tarpvalstybiniam susijungimui; pabrėžia, kad konsolidavimas padidintų ES bankų sektoriaus pelningumą ir finansinį stabilumą;

7. pabrėžia, kad bankų sektorius turėtų būti pagrindinis veikėjas pereinant prie skaitmeninės ir anglies dioksido neišskiriančios ekonomikos ir nukreipiant lėšas atsinaujinančiųjų išteklių energijai;

8. apgailestauja dėl to, kad ECB valdančiojoje taryboje, jos Priežiūros valdyboje ir BPV valdyboje neužtikrinama lyčių pusiausvyra; ragina ateityje skiriant pareigūnus į naujas pareigybes panaikinti šį skirtumą;

Priežiūra

9. pažymi, kad pirmąjį 2023 m. ketvirtį padidėjo bendro 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo koeficientas, tačiau apgailestauja, kad padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis sumažėjo;

10. pažymi, kad neveiksnių paskolų ir viso paskolų portfelio santykis toliau mažėjo; ragina priimti pasiūlymą dėl Supaprastinto neteisminio užstato realizavimo direktyvos, kuria būtų siekiama plėtoti neveiksnių paskolų antrines rinkas;

11. pabrėžia, kad ribotas pastarojo meto vidutinio dydžio JAV bankų žlugimo poveikis rodo ES bankų sektoriaus atsparumą; pabrėžia, kad ES priežiūros institucijos veiksmingai šalino riziką, kylančią dėl palūkanų normų pokyčių; ragina priežiūros institucijas toliau vertinti palūkanų normų šuolių riziką pozicijoms;

12. palankiai vertina 2023 m. ES lygmens testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus, kurie rodo, kad ES bankai gali atlaikyti ekonomikos nuosmukį; pažymi, kad bankų palūkanų normos rizika pozicijai priklauso nuo jų turto struktūros ir verslo modelio;

13. ragina toliau derinti ES reguliavimo sistemą, skatinti nacionalinių valdžios institucijų konvergenciją ir naudotis priežiūros dialogu vertinant grėsmių bankų sektoriui raidą;

14. palankiai vertina tarpinstituciniu lygmeniu pasiektą susitarimą ES įgyvendinti „Bazelis III“ standartus; pabrėžia, kad sistema nepadidins bankams taikomų prudencinių reikalavimų ir nepakenks jų konkurencingumui; pažymi, kad sprendimas dėl Bazelio

standartų taikymo kriptoturtui vis dar nepriimtas;

15. pažymi, kad nebankinių finansinių tarpininkų sektorius toliau auga; apgailestauja, kad skirtingos šios veiklos taisyklės gali kelti didelę riziką; ragina nustatyti tinkamą šešėlinės bankininkystės reguliavimo metodą, skatinti sąžiningą konkurenciją su bankais ir mažinti riziką, susijusią su bankų šios veiklos pozicijomis;

16. pabrėžia, kad tolesnę integraciją svarbu derinti su patikimomis apsaugos priemonėmis, kuriomis sprendžiama buveinės ir priimančiosios šalies problema;

Pertvarkymas

17. palankiai vertina BPV požiūrį į pertvarkymo vertinimų gilinimą rengiant pertvarkymo planų kokybės kontrolės priemones ir vertinant, ar šiuos planus galima įgyvendinti skubiai;

18. palankiai vertina naujos BPV pirmininkės sprendimą atlikti išsamią strateginę peržiūrą ir pateikti naują veiksmų planą;

19. pabrėžia, kad vykdant bankų pertvarkymą svarbu išsaugoti kreditorių hierarchiją; palankiai vertina ECB bankų priežiūros institucijos, BPV ir EBI bendrą pareiškimą dėl visapusiško bendro nuosavo kapitalo panaudojimo prieš nurašant papildomą 1 lygio kapitalą;

20. palankiai vertina pasiūlymą reformuoti krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemą, atsižvelgiant į Parlamento raginimus; ragina išplėsti rezoliucijos taikymo sritį, paaiškinti viešojo intereso vertinimus ir apriboti valstybės pagalbos taikymo sritį;

21. pabrėžia BPV ir pramonės finansuojamų apsaugos sistemų vaidmenį apsaugant mokesčių mokėtojus nuo gelbėjimo viešosiomis lėšomis finansavimo; ragina nustatyti finansinio stabilumo stiprinimo priemonę, kurią sudarytų Europos stabilumo mechanizmo kredito linija;

Indėlių draudimas

22. apgailestauja, kad nepadaryta nepakankama pažanga atsiliepiant į EP narių 2022 m. gruodžio 7 d. pareiškime pateiktus raginimus atnaujinti derybas dėl EIDS;

23. palankiai vertina Komisijos pastangas patikslinti indėlininkų apsaugos taikymo sritį ir padidinti konvergenciją vykdant Direktyvos 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų[3] reformą; įspėja, kad krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos peržiūra negali būti laikoma EIDS pakaitalu;

24. pabrėžia, kad įnašai į EIDS turi būti apskaičiuojami atsižvelgiant į riziką; ragina atsižvelgti į institucines užtikrinimo sistemas; ragina įvertinti bankų turto kokybę; rekomenduoja pradėti nuo likvidumo sutelkimo ir laipsniško lėšų kaupimo;

25. pažymi, kad veiksmingas rizikos mažinimas yra labai svarbus įgyvendinant EIDS;

[3] OL L 173, 2014 6 12, p. 149.

pabrėžia, kad krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos peržiūra suteikia teisėkūros institucijoms galimybę atnaujinti derybas dėl EIDS;

°

° °

26. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Centriniam Bankui, Bendrai pertvarkymo valdybai ir Europos bankininkystės institucijai.